

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za pô godine K 6. — Za Šibenik na godinu donašanjem u kuću K 12. — Za Izravstvo na godinu K 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sredom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilke sv. Jakova — Oglaši tiskaju se po 12 para peti redakcija po pogodbi — Priobčena pisma i zahtave tiskaju se po 20 para po peti redakcija — Nepravdorna pisma ne primajuće — Rukopisi se ne vraćaju.

Poslovni broj Pr. VI. 391

UIMENJEGOVA VELIČANSTVA KRALJA

C. K. Okružni Sud u Šibeniku, kao nadležni Sud u tiskovnim poslovima rješavajući o danasnjem predlogu pod posl. brojem SS. 3/9 c. k. Državnog Odvjetništva u Šibeniku u nejavnoj jednici

SUDIO JE:

I. Sudski dajuju učinaka članka pod naslovom „Politički komesar“ od riječi „Politička ju oblast“ do „matom lovi“ pak i riječ „sto će ona“ do „Nepoznat intencija uvrštena u članki i stupci, časopisa 24. srpnja t. g. tiskom „Hrvatske tiskare“ pod odgovorom uređenstvom Josipa Dreza, sačinjava preustupak predviđen u §. 300 K. Z.“

II. Potvrđuje se obavljena zapljenja.

III. Zabranjuje se daljnje razpostranjivanje zapljenog članka.

IV. Određuje se uništenje zapljenjenih primjeraka i svih onih što bi se još mogli zapljeniti, te rastavljanje dončnog tiskovnog sloga i redovito objelodanje preusude.

RAZLOZI.

Gornjevedeni članci sadrže sva obilježja preustupa predviđena u §. 300 K. Z.

Prema tome, u smislu §§. 36 i 37 zak. o štampi i §§. 485, 486, 493. K. P. Izdala je gornja osuda.

C. K. Okružno Sudiste odložio.

ŠIBENIK 24. Srpnja 1909.

Silobrček.

Na uztuk dušmanske drzkosti.

Kad se god bilo u jednom bilo u drugom kojem dijelu naše domovine ukaže narodna svjetlost, koja hoće da se našem narodu dadu ona prava, koja ga idu, da ne bude uviek podčinjen sili i somovolji njekih povlaštenika, onda se odmah neprijatelji našeg imena i jezika upaliheri, naježe, onda upravo pobiesne jer ne mogu da trpe, kad se narod budi, kad narod do juče uspravan i međusobno raztrojen, diže ruku i traži snagom svoje probudjene svjetlosti da prestane njegovo zlostavljanje i zapostavljanje.

Ovakav se slučaj zbiva uprava sada u Trstu. Tu skoro za trčanskih izbora udržani Slovinci, Hrvati i Srbij preneražili talijansku gospodariju na obični trčanskoj, koja je mislila, da će uviek moći nesmetano gospodariti i Slaveni gnjaviti. Slaveni se digoše, a Talijani pobješiše. Sada talijanski listovi u Trstu najavljuju bojkot, Slavena sa strane Talijana; hoće naime da Talijani praknu sa Slavenima svaki obrtni, trgovčki i ino odnos, kako da Slavene samo oštete. Talijanske trčanske novine u svojoj pustoj slavofobiji idu tako daleko, da trčanskim gradskom magistratu upeljuju, neki osmije veliku gradsku pravnicu, e da se Slovenskinjama okolicie Trsta oduzme ta dosadanja velika i unosna zarađa; upeljuju suviše, da se nikto od Talijana ne smije služiti kod Slavena; iz slavenskog predgradja Barkovija ne smije nijedan Talijan naoružati kruh i mleko, te se konačno mora sva slavenska služiščad odustupiti.

Ovakovo upeljivanje, vidi se očito, potiče iz same biesne talijanske mržnje prama svemira, što je u obče slavensko, a pošto je ta mržnja silna, pošto izvire iz straha pred na-

predovanjem Slavena u Trstu, nema sumnje, da će poziv trčanskih talijanskih novina, ako ne u podpunom obsegu, a ono ipak u dobrom dielu Trsta naći odziva.

O uspijevu ovog bojkota moći će se govoriti do koje vremene, ali ono o čemu se već danas može govoriti, puno je za nas važnije nego li sve, što Talijani u obče poduzmu protiv nama. Oni mogu navješčivati Hrvatima, Slovencima, bojkot u Trstu, mogu ga Hrvatima samim navještiti i u Zadru — pa dosta, jer su tu samo oni koncentrirani. Ali ova njihova središta okružena su podpunno našim narodnim elementom, ne samo, nego naš narodni element, upravo njih guši, jer se proteže od njih preko celih zemalja i pokrajina, od kojih su središta živu, bez kojih bi prestala biti ono, što danas je.

Ako dakle Talijani ozbiljno misle izvesti, što su naumili, ako su zbijala dobacili ovim najavljivanim bojkotom rukavicom Slavenima, onda oni mogu, dapače moraju nadat se, da će njihov ovaj klin naš narod odbiti, ali drugim, daleko jačim klinom. Bojkot Talijana sa strane Slavena hrvatskog Primorja, sa strane hrvatskog naroda u Istri, i Dalmaciji bio bi bez sumnje kognjivo, jer bi Talijanima jednostavno onemogućio obstanje. Dobro opaža, pišući o ovom istom predmetu zagrebačka „Hrvatska“: „Bojkot Talijana sa strane Slavena bio bi obče naruši, te bi se protegnuo i na ostale slavenske zemlje monarhije, jer bi ove učinile ovu stvar občini slavenskim pitanjem, te bi bojkotovavši Trst, naručivši kolonijalnu robu ili iz Rike ili iz Hamburga. Neka se dakle Talijani ne igraju vatrom, koja bi im mogla ofuriti prste.“

Ovakove su prijetnje i mjere mogli Talijanci poduzimati u njeko doba, u stara ona doba, kad je Slaveni u monarhiji bio kao robi tlačen i gušen, ali danas to ne ide. Danas se on budu i jak je, a možda je najaci baš tu, gdje žive uz takove svoje dušmane, koji su ga kroz vječne izrabljivali i nastojali uništiti. Bila su doba, kad je Talijan i u Dalmaciji gospodario, a sada, kad je narodna svjetlost svud prodrije, slijeran je Talijan u kute nekih gradova i vatrešica. Dalmacija je pročišćena, a u Istri se za tim također ide sve do pregradja Rike.

Švada dakle unaokolo imadu Talijani be-

deme podignute od Slavena, preko kojih ne

mogu više da se spruže. Neka na te bedene

ludo na nasreću, jer se sa njih može da izaspe

na njih podpuno uništenje. Neka ne draže, nika-

ne ne izazivaju, već neka kao pametni — ako jesu

— nastoje prilagoditi se okolnostima, koje se

silom prirodnih zakona mijenjaju i neka živu

onako, kako Hrvat ne izazvan žive svugdje

u miru i u nikoga ne dira.

Ako to ne shvaćaju, ako Talijani baš hoće da tjeraju mák na konac, onda neka se sutra ne tuže, ako im Slaveni uvrati šilo za ognjilo.

Medutim već danas na ovo najnovije

njihovo izazivanje, u Trstu u svakom Hrvatu

oko baretin Comacchia sačinjavaju dve tačke, oko kojih se vrati svekoliko lagunsko ribarenje na austrijskoj i talijanskoj strani Jadrana.

Revnost talijanske vlade oko podizanja i uređivanja svojih laguna u okolici Mletaka potakla je i našu, da se odazove potrebama za puštenog ribarenja u lagunama.

Iako su uređenjem ovih laguna naši ribari dosta pretrpjeli, ipak možemo reći, da novac uložen nije ipak uzalud potrošen, te je nadje, da će sada ona gospodara, koja su se toliko zaúimala za uređenje ribarenja u lagunama oko Grada, svratiti svoju pozornost u prvem redu na lagune u našoj Neretvi, Morinjama, Prokljanu, Dubrovačkoj i Zadarškoj okolici, a da ne spominjem nekad glasovite ribnjake (danasa lagune) u okolici Trogirskoj.

Spominjem u prvom redu ove predjele, jer na njima i u njima slučile su se intimne sveze, što postoje između bilinskog i životinske svete, o kojima ovisti uspjeh lagunskog ribarstva.

Dok je po drugim lagunama, a osobito po onim u susjednoj mletačkoj, red tako uzoran, da se kazni strogom kaznom svaki onaj, koji pre-

predavanjem Slavena u Trstu, nema sumnje, da će poziv trčanskih talijanskih novina, ako ne u podpunom obsegu, a ono ipak u dobrom dielu Trsta naći odziva.

O uspijevu ovog bojkota moći će se govoriti do koje vremene, ali ono o čemu se već danas može govoriti, puno je za nas važnije nego li sve, što Talijani u obče poduzmu protiv nama. Oni mogu navješčivati Hrvatima, Slovencima, bojkot u Trstu, mogu ga Hrvatima samim navještiti i u Zadru — pa dosta, jer su tu samo oni koncentrirani. Ali ova njihova središta okružena su podpunno našim narodnim elementom, ne samo, nego naš narodni element, upravo njih guši, jer se proteže od njih preko celih zemalja i pokrajina, od kojih su središta živu, bez kojih bi prestala biti ono, što danas je.

Ako oduprist se možemo i moramo. Provede, li oholi Talijanac u Trstu isla od onoga, čim se zaprijetio, neka mu se odgovori Širok na-

roda našega kako zasluti, neka Talijan, gdje se god našao očuli moć hrvatske, u obče slavenske odmažde. Složni svi proti njemu toliko smo jaci, da bi ga već u prva 24 sata prošla volja ratovati s nama.

Svaki dan, eto uvidjimo sve to više potrebu ujedinjenja naših narodnih snaga. Prijetnja iz Trsta najnoviji je dokaz te potrebe. I vireme je više, da prestanu medju nama trvjenja, za sitnice, strančaka nadmetanja, i slično. Kad se pokažemo svi tu kao jedna cjelina, ka jedna gromada, koja se ne daje ničim pomaknuti, kao jedan tabor, koji je sav u isti čas spravan skočiti se i, susbiti, prvič naštrniku, kad dušmani naši vide, da ne mogu više računati na naše razdore, na naše mizerije, onda će nas i štovati, onda se neće ni usudit, da nas pogodra, da nas izazovu.

Složna nam se hoće dakle rada, hoće nam se okupljati i svjeti, da ne nasjedamo neprijetnjima. To više vredi od svih prosjedava.

Narodne borbe koliko su težke, toliko su i ozbiljne. U tim borbam pobjedjuju samo oni narodi, koji su opasani slogan, utranošću i nezavisnošću. Toga mora da bude i kod nas, a onda se ne bojmo.

Dobro nam stoji.

U svoje doba i mi smo rekli našu o zemljinstvu veresijskom zavodu, to smo zaželili, da bi ovaj zavod bio uprav ono, što mora biti i ne se izvrne u ono, što ne smije biti i što se kosi s karakterom naše zemlje. Nismo nikada rekli, da u ovom zavodu ima nereda, a jesmo požari, što se pilanja zajma zavlači i cipeljadi do skrajnjih granica, da više puta ozlovljivo zajmazit, te povuče molbu i pade ponovno i užale, kamatinika se novim pogorsenim poslijedicama.

Od kada je u Zadru obavljen proces protiv L. Vrdoljaka, Štampa u pokrajini ustala je bilo direkte, bilo indirekte da udari na ovaj zavod. Ova pisaniča u nama nije pobudila ništa nova, nije odkrila ništa što mi znali nismo, a jest samo to, da možemo mirne duše reći, da kad se svinja najela, onda je izvrnuta lavadura.

Ako im itko pravo da podigne prigovore protiv vjesijskom zavodu u Zadru, to ne smaju za pravo gospoda talijanska u obče a ona za-

darske napose. Prije osnuvana vjesijskog zavoda Zadar je napredovao u gradji kuću recimo su-

razmjerno kao svaki drugi grad u našoj zemlji, a od kada se je osnovao zavod, Zadar u gradu, kaj napreduje, orijaškim korakom tako, da nadmašuje u obče užeto sve skupa gradiće zemlje. Kad uzmemo, da Zadar ne ima velike industrije, ne ima trgovackih poduzeća, lasno je pojmiti kako je veresijski zavod u nedaleko budućnosti, stavlja u rizik pokrajinske kapitale, a bacio nazad za još dugo vremena pitanje, da se izpuni želja sveukupnog našeg naroda, da se sielo vladinih ureda, zemaljski odbor prenese u centrum zemlje.

Na samu vlast, da će se vojna uprava prenjeti iz Zadra u Šibenik i Dubrovnik, graknou je cito Zadar, sa svojim umlijatim molbama, jer ak se, zato se to zbude, propasti, financialno. Mi kažemo, da kad su po sredji vojnički razlozi, da molba nema i, da će vojna uprava Zadar ostaviti. A tada? Nećemo reći, da će novci, koje je veresijski zavod dao, da gradu kuću u Zadru propasti, ali će barem prama zavodu jančevina pasti, a da pak nepljene sâsma, mi smo u interesu pokrajinskih finansija, uslovanu, da uždržimo Zadar onakav kakav je i da svojim novcima hranimo vižlaj, koja mjesto, harnosu odvraća nam sramotom i ponugom ciele zemlje.

Veresijski zavod, do danas nije poludio svoj vojnički, a nije s toga, jer je pogreska bila, što je bio osnovan u Zadru i svi smo složni u tome da Zadar nije za ovakove ustanove,

Da je naš „Zadružni Savez“ u Zadru, zar bi se bio mogao podići ovim svojim radom i napredkom? Ne doсто. Hoćemo li, da nam jedna hrvatska-ekonomija ustanova propadne, osnujmo je u Zadru. Ne boj se, nezjan vječ je kratak. Ovim nećemo, da diramo u rodoljubije Zadarskih Hrvata, ni u njihovu potrovnost, već ovim smjeramo na one ustanove, koje tobože u korist zemlje podiže država, ili pokrajina, postoje vlasti ne vide pred sobom pokrajini, već Zadar, njegovu obalu i Široku ulicu. Mi više puta kličemo i pišemo: otudjeni Zadar! a tako uprav i jest. Većina naših ljudi u Zadru izgube rodoljubije i zaborave, da su u hrvatskoj zemlji.

Članak, koga je napisao „Risorgimento“ u svoj zadnjem broju protiv vjesijskom zavodu, gadao je, jer odaje pukom nezahvalnošću. Dok mi dajemo vjesijskom zavodu procijenjen zemljistni posjed od 52.000 K., a na isti nam se nude 5.000 K. dolje u Zadru na samih 150.m² zemljistu za gradju, deye se zaiskana svota od 25.000 K. Ovo je grđina nepravda, a sa strane „Risorgimento“ još grđnja nezahvalnošć. Da, ovog zadarskog gosu mi razumimo. On, hoće, da pred vanjskim svjetom prikaže, kako na štu talijanske bagre u našoj zemlji, se upravlja i gospodari, dok naprotiv stoji, da je naš hrvatski življaj zapostavljen i da sve ono što bi moralio iko u njegovu korist, ide u onu našeg dušmačinu i ako u kući — talijana.

Da uprava zavoda, a i Z. O. u napred stane na kraj ovakvom ponijenjima za našu srećnici, koji bez ruku hodaju, kao i oni koji su u času eksplozije na čas usmrćeni bili.

Ali, uza svu pogibelj, dinamitara ima mnogo. Ne znaju jedni, i ako u čas dobjivo koju krunu, da dinamitom haraju more i da ne će se vremeno imati što ubijati.

Koliko je ribanje dinamitom stetno za sve ukupno naše ribarstvo, mogu nam kazati sami ribari, a i pustoš naših rieka i jezera, te pilom zatona i prodora najbolje dokazuje ono, što ga dinamit počinjava.

Ne štedi ona, nijedna vrsta riba, ni raka, ni dupina, ni morskog psa. Od najmanje do najveće sve ubija.

Ako ćemo dakle štititi ribarstvo, najprije je zahtjev naravi, da iz mora uklonimo dinamit, da dinamitara zapriječimo njegov steni zatav.

To se postizava kažmom i onemogućujući prodaju ribe ubijene dinamitom.

Što se tiče kazne, za to treba da se bri-

zemlju mi ne tražimo mnogo, već samo to, da zavod bude ono što je u istinu morao biti, a to je zemljistički.

Mi prevajujemo težku gospodarsku križu, narod nam trebuje novaca za obnovu vinograda, a vinogradarji će uzdržati pokrajinske finance, a neće podnipošto zadarska gospoda sa svojim palacinama, kojima podpomažu one te se protiv cete zemlje bore, a što veoma dobro stoji onima, koji im u istoj zemlji novac daju, da ne samo njih nego i nas s istim tukom po glavi. Reći ćemo još dve drugi put.

Političke vesti.

Iz „Slavenske jednotne“. Pouzdani akcionari stranaka „Slavenske jednotne“ održali su konferenciju, u kojoj se je konstatovalo, da je odlučni izstup stranaka proti kabinetu našeg posvemaštva odobravanje kod českog i slovenskog naroda. Konstatovalo se je i to, da nije uspelo uzdrmati „Slavensku jednotu“.

Proti českim školama u Beču. Po jedinim kotarima u Beču vodi se živa agitacija proti osnivanju novih českih Komenskih škola. Kotarsko zastupstvo 12 kotara najodlučnije se izjavilo na svojoj zadnjoj sjednici proti tom osnivanju jer da ugrožava njemački karakter grada Beča. Česi nasuprot nastavljaju najžiljanju agitaciju za česke škole u Beču.

Nepotvrđeni pravila sveslavenskog sokolskog saveza. Ministarstvo nije potvrdilo pravila sveslavenskog sokolskog saveza.

Saziv dalmatinskog sabora. Kako novinejavaju, a javlja i „Smotra Dalmat.“ odlučili su „mjerodavni faktori“ ipak da sazovu dalmatinski sabor u početku jeseni, a glasa se, da će to ushlediti prve polovice t. j. na 17. mjesecu rujna. Vidjet ćemo, ne će li se opet odgoditi.

Proces proti Friedjungu. „Magyar Hirlap“ saznaje, da će proces hrvatsko-srbske koalicije proti dru. Friedjungu biti u drugoj polovici rujna i da će Friedjung biti riješen.

Sporazum Grčke s Turskom? Glavne točke programa novog ministra predsjednika Rollysa jesu: 1. Približenje Turskoj i po mogućnosti uticanje sporazuma s njom. 2. Povećanje vojske na 180.000 ljudi. 3. Ukinuće generalnog vojnog nadzorničtva, komu predsjednik. 4. Odstranjenje iz vojske svih princeva i članova dinastije. 5. Što veća štednja u državnim izdatcima. I broj državnih poslanica biti će ograničen.

Istarski sabor. U četvrtak u 11 sati u jutro otvoreno je zasjedanje istarskog sabora. Nakon službe božje, u stolnoj crkvi otvorena je „foyer“ kazališta u Kopru sa ovim dnevnim redom: 1. Otvorenenje zasjedanja. 2. Izbor dvojice saborskih tajnika. 3. Izvješće zemaljskog odbora o saborskim izborima. Prisutno je 43 zastupnika. Prisutan je namjestnik knez Hohenlohe, koji je svojim govorom na talijanskom i hrvatskom jeziku otvorio sjednicu. Najprije je javio, da je Nj. Veličanstvo imenovalo dra. Rizzi zemaljskim poglavarom, a dra. Laginu zamjenikom. Obim narodnosti dana je mogućnost, da složno rade na napredku zemlje u gospodarskom i kulturnom polju. Izrazio je želju, da se sva veća pitanja što prije zajednički rješe. Zemlji treba gospodarske pomoći. Zemaljski kapelan dr. Rizzi uzeo je onda predsjedništvo i progovorio talijanski izrazivši želju, da rad sabora bude što djelatniji i da ne dodje do razdora između obe narodnosti. Predsjednik dr. Lagina isto je tako govorio za slogu, na hrvatskom jeziku. Za tajnike izabrana su 2 Talijana. U verifikacioni odbor izabrana su 4 Talijana i 3 Hrvata.

Promjena berlinskog ugovora. O vremenu gledje promjene berlinskog ugovora doznaće dokazalo, da nije bacio dinamit, da s njom ubije ribu.

Prodaja ribe ubijene dinamitetom će se zaprijeti, ako kupci ne budu htjeli takve ribe kupovati.

Zato kupac treba da pozna lakovu ribu. Znakovi, po kojima se sigurno može znati je li riba ubijena dinamitetom, ili ne, jesu sledeći:

I. Smrtna ukočenost kod ribe ubijenih dinamitetom ne obstoji. S toga, ako ribe ubijeni dinamitetom uhićivaju za glavu i podignemo repom u vis, trup će sve am tamu, dok kod ribe uhvaćenih naravnim načinom sve je ukočeno. Klimavost trupa tu ne obstoji, a to zato, jer nije razstavljena okostnica, kao što je to kod ribe ubijenih dinamitetom.

2. Bacimo li jednu ribu ubijenu dinamitetom u more (vodu) opazit ćemo, da legne na bok i s toga dohvaćena ostima uvek nosi ranu na boku, dok ribe ubijene naravnim načinom - ostima, nose ranu na ledjima. Dosta je, da 4-5 ribe nose ranu na boku, a da segjurnošću možemo uztvrditi, da je riba ubijena dinamitetom.

(Nastavi će se).

„Pester Lloyd“ ovo: Izmedju kabineta u Beču, Rimu i na Cetinju, vode se pregovori radi promjene članka 29.oga berlinskog ugovora, koji članak suzije suverenitet Crne Gore. Svi ostali kabinići privolili su toj promjeni, jedina je Turska činila privolu odvisnom od toga, da se pravo slobodne plovebine na Bojanu ograniči na Trgovačke brodove i da se ukine zabranu, podići utvrde uz obalu Bojane. O tim zahtijevima Turške se sada razpravlja. Austro-Ugarska nije tim zahtijevima prigovorila, pa je s toga to pitanje za nju rješeno.

Ekskurzivni odbor hrvatsko-srbske koalicije, obdržavao je svoju sjednicu, u kojoj se je razpravljalo o mnogim važnim predmetima, radi kojih se ne će izdavati komunike.

Deficit ministra Wekerle. U tijeku krize nadjošće opozicionalne novine ugrozile, da napadaju vladu. Sad je predmetom napadaju ministar financa Wekerle, koji je kao slavljeni financier doživio deficit, i to u izaku o finansijskom poslovanju za prvu četvrt tekuce godine. Brutto-prihod u ovoj četvrti iznosi 6.251.505 K 12 manje, fil. — a izdatci za: 62.850.623 K 71 fil. više, nego u prvoj četvrti godine prošle. Prema tome izaku je samo u ovoj prvoj četvrti manjak od 60.337.118 K 59 fil. Izdatci su narasli poglavito kod ovih stavaka: upravni poslovi 29.888.795 K 81 fil., minis. unutrašnjih poslova 4.361.196 K 53 fil., državne željeznicu 10.150.284 K, ministarstvo poljodjelstva 4.355.283 K 47 fil., ministarstvo nastave 6.643.433 K 16 fil., pravosudje 4.339.851 K 50 fil. „Az Ujság“ primjećuje: Kraj takovih hrdjivali prilika i gospodarska, državna će blagajna koncem godine prepuštit, pa ćemo za pokrije trebati zajma. Kraj takova gospodarstva u državnim financijama tužna će biti slika ekonomskoga životu — a kako će istom pri tom štetovati naša državna vjerešija? Nu što nam koriste tužbe? Deficit je to. Uzroke ne treba dalakoj tražiti. To je trogođišnje gospodarstvo koalicione vladavine, koja nosi za sve to odgovornost.

Hrvatski Sokol u Betini slavi na 8. idućeg koloza blagoslov svog družišvenog barjaka. Tom prigodom naš Šibenski Hrvatski Sokol priređuje izlet u Betinu posebnim parobrodom. Potankosti bit će objavljene naročitim javnim oglašima.

Desetogodišnica Hrv. Sokola u Šibeniku. Idućeg koloza navršuje se deset godina, što postoji naš dječji Hrvatski Sokol, ovi lipje bratsko društvo, kojeg se uvek znalo odlikovati bilo spremom svojih izvršujućih članova, bilo sudjelovanjem u svim sokolskim manifestacijama, bilo u svakom patriocištem i posebnom podhvatu. Uvek duboko prožet duhom pravog sokolstva, vodjen svojom uzornom upravom, naročito vršim i požrtvovnim svojim statustom bratom Drmom Krsteljem, Šibenski Hrvatski Sokol vazda je bio prvi medj u prvoj i vaza se sve to ljepeš razvijao te danas na kon deset godina svog obstanka može da ponosno pokaze na diču i brojnu svoju šetu, na svoj podmladak mužki i ženski, na cilju legija svojih uzdržavajućih članova, na vrstni svoj dramatsko-diletanski klub, — može da počake na toliku sokolsku družinu, koja se ovo njega ustanovila, uža nj priljubila i s njim skupu se okupila u jaku hrvatsku Sokolsku Krešimirovu župu. Desetogodišnjici svog obstanka odlučio je naš Hrvatski Sokol proslaviti na 29. kolozu (nedjelja), te će na tu slavu pozvati sva bratska sokolska i hrvatska društva. Razpored svečanosti bit će oglašen napose, a već sada pripremaju se plakati, kojim se ova prosлавa objavljuje.

Zatvor mještanskih škola, odnosno zaključak školske godine 1908-09 sledi na 31. ovog mjeseca. Škola bit će zaključak obavljen običu Šibenskom svetkovinom, koja se pak najčešće obdržava u školi sv. Luce. Ženska pučka škola u gradu priređit će tom prigodom izložbu ženskih, ručnih radnja.

Blagoslov novosagradjenog groblja u Zablazu bit će svečano obavljen die 8. koloza.

Odio „Šibenske Glazbe“ sudjelovat će izletu „Hrv. Sokola“ zadarskog u Rab dne 1. koloza.

Družni za družbu sv. Cirila i Metoda. Dne 5. srpnja t. g. inicijativom „Hrv. Sokola“ u Drnišu sakupila se je među drniškim rodoljubima za družbu sv. Cirila i Metoda lijepravotica od kruna 232/42, koja je već poslana na ravnateljstvo iste, a za koju se je ovo preko „Hrv. Sokola“ svim darovateljima najsrdačnije zahvalilo. Darovaše K slijedeći: Hrv. sokolska četa 40/32, Og. Ivan Skelin 20, Rade Grubišić 10, Stjepan Bulzolić 10; po 5 K: fra Ante Bilonić, dr. Jere Grubišić, dr. Ivan Buić, Josip Salvić, dr. Ivetić, N. Z. Adžija, Pročinkievic, Dobrila Skelin, Ilinika uđ. Skelin; Pavle Nakić 4 K; po 3 K: Joso Nakić, Ante Novaković, I. A. Viličić, Sebastian Jović, Dušan Miović, Ivan Devčić, pop Vlade Vukorepa; po 2 K: I. Labor, M. Kulunić, V. Viličić, R. Ljubić, N. Nakić, A. Kamenarović, M. Goyić, D. Tadić, N. N. A.

društva. Podrobni raspored priobit će se na knadno.

Godina 1848. Kako dozajemo, dovršio je maestro Ivan pl. Zajc svoju novu pučku operu, „God. 1848.“ i predao upravi hrv. zemaljštva.

Novi Hrvatski Sokoll. Kako čujemo osnivači se sokolska društva u Pregradi, Klanjcu, Karlobagu, u Rogatici i Bosni, i u Oaklendu, Calif. u sjevernoj Americi. Sada imade u svemu oko 100. hrvatskih sokolskih društava sa preko 10.000 članova.

Proslavi Gaja u Krapini dne 13. kolovoza prihvatiće i hrvatsko sokolstvo u liepom broju, a župa Fonova, u kojem području se je rodio Gaj, sudjelovat će korporativno i položiti posebni vjenac na spomenik prvaka naših Iliraca. Upravo je ustrojena i na jugu Dalmacije nova župa Gundulićeva sa sjedištem u Dubrovniku, pa se nadamo, da će to ustrojene naše najužinje hrvatske sokolske župe biti od vanrednog zamašaja po sokolstvo u južnoj Dalmaciji.

Izgubljen portefelj. Dne 24. srpnja o. g.

između 10 i 12 sati u jutro izgubio je Rudolf Bioni na kupalištu „Matačić“ jedan portefelj, u

kojem je bio krstni list, pasaport, 2 fotografije

i druge bilježke. Moli se našim da prinje nadjeni predmet u občinski ured, gdje će pri-

miti primjerenu nagradu.

Radi sajmovnih blagdana izdajemo da-

našnji broj na pô arka.

Montana, D. Valles, J. Živković, A. Mikulandra, dr. Marušić, Š. Širinić, P. Grabo, S. Vranković, dr. Štambuk, A. Novak, A. Maskarelli, M. Keko, M. Vodanović, M. Njeguš, N. Popac, N. N., I. Gavrilović, J. Raimondi, J. Kalik, R. Novak, N. Puović, U. Horvat, F. Jušić, N. Mianović, T. Pelicarić, L. Tripalo, M. Letica, J. Kokanić, I. Puović, G. Mileta, Zanellio, A. Dereta, A. Kušić, P. Paskvali, I. Uroda, M. Popac, V. Jušić, J. Kulušić, R. Bakotić, J. Milje Štipalj, P. Pendelj, J. Uroda, S. Popac, D. Nakić, I. Cota, P. Jakovčev, J. Krelja, M. Vukorepa, J. Gašpari, M. Jović, I. Krelja, M. Budija, F. Paljera 50 para, Brakus 40, N. Kosor 20 para.

Izgubljen portefelj. Dne 24. srpnja o. g. između 10 i 12 sati u jutro izgubio je Rudolf Bioni na kupalištu „Matačić“ jedan portefelj, u kojem je bio krstni list, pasaport, 2 fotografije i druge bilježke. Moli se našim da prinje nadjeni predmet u občinski ured, gdje će primjerenu nagradu.

Radi sajmovnih blagdana izdajemo da-n-ašnji broj na pô arka.

Razne vesti.

Velike vojne vježbe. Govorilo se za mobilizacije i demobilizacije, da ove godine više neće biti velikih vježba. Tako je imalo i biti po pravici. Što je tada vojnik pretrpio, nije nevolja, da iste godine ili po drugi put isto podnese. Ko je tad pušku nosio, priča, da su bile vježbe težke, tvrd ležaj, slaboprikljivo i t. d., ko u ratno vrijeme, pa treba zahvaliti da nije bilo i gore. Ali u ono, što se s razlogom vjerovalo, nije se obistinilo. Veliki vježbe biti će i naši vojnik, skakati po kričiškim stjenama. Kad ga kričište ulaze, lako biti neće. Govorilo se da tu ne davno, da će ove godine biti vježbe oko Knina, ali eto nisu. Nadamo se, da će se našim vojnicima postupati što se bude moglo boje i kofiski bude moguće i štedjeti ih. Ove je godine svakomu dosta.

Magjar — djakovački biskup. „Temisvar Hirlap“javlja, da će biskupom u Djakovu postati dr. Aleksander Berković, Magjar, dekan iz Velike Illice, u čanadskoj biskupiji, koji da je i dobar Hrvat i dobar Magjar, i da govori o jeziku, — „Neue Freie Presse“ donaša veste o popunjavanju nekih biskupija u Magjarskoj, pak — bivala zauzimanju bar. Raucha na Šašnu autonomiju, — donaša medju tim magjarskim biskupijama i vesti o djakovačkoj, te veli, da bi djakovačkim biskupom imao postati dr. Josip Stader, a na njegovo mjesto imao bi doći dr. Šarić.

Javna zahvala. Gospodi koja izkazale posljednju čest i ljubav napram našem ljubeznom rođaku, dočito stricu i učju.

O. Dani Gjirlić. pojavljaju se o starešini samostana, te se očišćnom ljubavi starao za pokojniku kao i svadbenicku obitelj. Prepoštenom kaptolu, redovnicima samostana sv. Dominika i sv. Franu i ostalom miroškom svećenstvu te svim znamenim i prijateljima, koji sprovođu učestvovali, doprištive mrte ostanke do posljednjeg prebivalista, name ožalošćenim sačuvišem izkazale. Osobitni pak načinom lječniku D. Colombani-u, koji je do zadnjeg časa nastojao pokojniku život produljiti, e bi ga iztrgao iz života neimljome smrти.

Radošić, 22. srpnja 1909.

Za se i rodbinu.

O. Stanko Gjirlić, Sveti Pero Gjirlić, Ante Rajić, rođak, sinovac,

iz Šibeniku.

Java zahvala.

Uđovica Emilia Inchiostri rođ. Vlahov, brat Franje Inchiostri, naime takodjer sve djece i druge svoje, izričuju najživiju harnost svima, koji bilo sudjelovanju sprovođu ili drugim izkazom sučuti sačuvestvo u njihovoj budi radi smrti preljuženog.

Antuna Inchiostri-a,

a posebnu hvalu izriču gospodi predstavnici civilnih i vojničkih vlasti, kao što i upravama građanskih društava, koje sudjelovaše pri posljednjim počastima.

U Šibeniku, 24. srpnja 1909.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.)
Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik Josip Drezga.